

Ülevaade TTÜ Raamatukogu tegevusest 1996. aastal

TTÜ Raamatukogu on üleülikooliline raamatukogu- ja infoteeninduse keskus. Teadusliku keskraamatukoguna evib TTÜR riigi keskse tehnikateaduse raamatukogu staatust ja täidab sellest tulenevaid ülesandeid.

Raamatukogu arvudes 1994-1996

	1994	1995	1996
Raamatuid jooksva aastal	16264	11620	13833
nendest: ostetud	6653	7252	9987
annetused	7873	2963	1816
Ajakirju jooksva aastal (nimetusi)	591	679	715
Külastused	144861	190614	214884
Laenutused	398069	390774	421733
sellest kojulaenutused	131853	128695	134128
Kirjanduse ostusummad (milj.)	1,66	3,63	4,34
Personal	94,25	89,5	87,25

Vähenenud on raamatukogu ametikohtade arv. Seisuga 31.12.1996 oli raamatukogus 87,25 ametikohta, 7 kohta vähem kui 1994. aastal.

Kogude täienemine

1996 saadi trükiste muretsemiseks 4,34 miljonit krooni. 58% sellest kulutati perioodika tellimiseks. Saadi 715 nimetust ajakirju, neist 10 referaatajakirja CD-ROMil. Hangitavate ajakirjade nimetuste arv on aasta-aastalt tõusnud ja peab suureneva järgnevatel aastatel veelgi. Raamatuid hangiti 13833 eksemplari: ostudena 9987, sündeksemplarina 1349, annetustena 1816.

Kasutuskogudesse aastajooksul lisandunud teavikutest moodustasid: 58,6% põhikogu raamatud, 22,3% õpikud, 10,5% jadaväljaanded, 6,7% tehnikakirjanduse erilaadid, 1,6% elektroonilised teavikud.

Raamatute muretsemisel suureneb pidevalt ostude ja väheneb annetuste osakaal. Suuremateks kirjanduse annetajateks sel aastal olid: BentleyCollege, SabreFond, EnvironmentProtection Agency, AboBase Systems, Bertelmanni fond, Eesti Haldusjuhtide Instituut, Keskkonna-ministeeriumi ITK, Wayne C. Thompson (Virginia, USA), Risto Tuominen (Turu, Soome).

Kirjanduse ostusummad on kasvanud aeglaselt. Trükiste soetamiseks eraldatud raha on olnud ebapiisav ja TTÜR võrreldes teiste suuremate raamatukogudega tunduvalt alarahastatud.

Lugejateenindus

Lugejate arv on olnud viimastel aastatel püsiv. Seisuga 31.12.1996 oli raamatukogul lugejaid 15973.

Tublisti on suurenenud raamatukogu külastatavus. Eriti on tõusnud pearaamatukogu ja majandusteaduskonna raamatukogu lugemissaalide külastatavus, ulatudes

maksimumi lähedale. Suurenenud on ka laenutuste arv, eriti kojulaenutused. Raamatute liikumist mõjutab kindlasti laenutustähtaegade lühendamine.

Oluliseks uuenduseks pearaamatukogu töös oli Rootsi firmalt 3M ostetud elektroonilise raamatukaitsesüsteemi paigaldamine aasta algul. Avariileil paiknevad ajakirjad ja teatmekogu raamatud varustati turvaribadega ja 1. veebruaril pandi tööle turvavärav. Süsteem on juba kogusid edukalt kaitsnud: uued ajakirjad, mis lugemissaalist varem kadusid, on säilinud, laenutajad võisid avariilule välja panna kõik saabunud ajakirjad. Tabati kümnekond lugejat, kes püüdsid ajakirju salaja raamatukogust välja viia.

Turvavärava töölerakendamine oli esimene samm avakogude süsteemile üleminekul raamatukogus. Lisaks ajakirjadele lugemissaalis alustati avakogu moodustamisega rõdul, kus teatmekogu ja rõduteenindus ümber korraldati ja teatmeteosed avariileile paigutati; 2. laenutuspunkti kinnine käsikogu puhastati vanemast kirjandusest - mitu tuhat raamatut saadeti hoidlasse, et järgnevalt paigutada avariileile käsikogu raamatud.

Näitused

Aasta jooksul korraldati 48 raamatunäitust, neist 7 isikunäitust ülikooli tuntud teadlaste ja õppejõudude tähtpäevadeks. Ulatuslikumad näitused toimusid Eesti teadlaste kongressi ja TTÜ aastapäeva puhul, samuti koostöös autoritega TTÜ õppejõudude ja teadurite välispublikatsioonide näitus. Senise raamatukogu galerii asemel jääb suuremate näituste asukohaks nüüd ülikooli fuajee.

Infoteenindus

Oktoobri lõpul loodi ühtne infoteeninduspiirkond rõdul. Arvutitoa arvutid viidi alt laenutusvöõndist rõdule, kus arvutiteenused seati sisse valvebibliograafi vahetus läheduses. Lugejate käsutuses on siin 4 arvutit CD-ROM-andmebaaside, elektrooniliste teatmeteoste ja muu käsutamiseks. Lugejad käsutasid andmebaase 2142 tundi. Enam käsutamist leidsid teatmeteosed CD-ROMidel Järgnesid referaatandmebaasid Cur-rent Contents, Compendex Plus. Andmebaaside tutvustamiseks koostati andmebaaside nimekirju ja kirjeldusi. Edaspidi tuleb uusi andmebaase rohkem tutvustada, eeskätt õppejõududele.

Automatiseerimine, Arvutiandmebaasid

Aastatel 1995-1996 toimus rahvusvaheline konkurs ühtse integreeritud raamatukogusüsteemi saamiseks Eesti teadusraamatukogudele. 1996 testiti TTÜRi realses töökeskkonnas integreeritud raamatukogutarkvara TINLIB (Suurbritannia) ning hinnati selle kasutamisevõimalusi. Sobivaimana valiti konkursis osalenute seast välja USA firma Innovative Interfaces Inc. süsteem INNOPAC. INNOPACist lähtudes koostati ühisprojekt seitsme Eesti suurema teadusraamatukogu ulatuses, mille ingliskeelne variant saadeti USAsse taotlemaks Andrew W. Mellon'i Fondilt stipendiumi. Fond eraldas ühisprojekti realiseerimiseks 580000 dollarit. Seoses INNOPACi kasutuselevõtuga 1997 täpsustati TTÜRi infosüsteemi arenduskava, hangiti juurde ja täiustati riist- ning tarkvara. Laiendati personaalarvutite kohtvõrku Akadeemia tee 7 hoonesse, kus asuvad raamatukogu sisetöösakonnad. Viidi läbi eeluuring ja projekteeriti CD-ROM-andmebaasidele võrgukasutuse loomine TTÜ

Mustamäe ülikoolilinnaku arvutivõrgus. Nimetatud projekti esimese etapi realiseerimiseks eraldatud raha eest osteti andmebaasi server ja tarkvara.

Raamatukogu enda genereeritud arvutiandmebaasid (TOIM, AJAL, ISIK, TEHN, PUBL, ETE) sisaldasid 1996 lõpuks 13800 kirjet Enam käsutust leidis 1995 rajatud TTÜ töötajate publikatsioonide andmebaas PUBL (sisaldas 1996 lõpuks 6122 toimetatud ja kontrollitud kirjet aastatest 1995-1996). Andmebaasi väljundiks 1996 olid: TTÜ 1995 publikatsioonide loetelu Eesti Teadusfondile (u. 1040 kirjet), TTÜ publikatsioonide loetelud TTÜ aastaraamatu 1995 jaoks (u. 870 kirjet), TTÜ 1995-1996 välispublikatsioonide loetelu Eesti Rahvusraamatukogule rahvusbibliograafia Estonica osa jaoks (u. 140 kirjet), 1995-1996 ilmunud TTÜ õpikute ja teaduskirjanduse loetelu (u. 140 kirjet), ülikooli allüksuste publikatsioonide loetelude väljatrükkid (14 korral), teadiseid andmebaasi põhjal väljatrükkidena (29).

Ülikooli arvutivõrgus sisalduvas raamatukokku saabunud kirjanduse andmebaasis on üle 10000 kirje. Uudiskirjandusega täiendatakse seda iga nädal. Andmebaasiga saab tutvuda raamatukogu WWW koduleheküljel (<http://www.ttu.ee/raamat/>), mis loodi aprillis 1996.

Raamatukogus on praegu 76 CD-ROM-andmebaasi, 4 andmebaasi diskettidel ja raamatukogu LIB-serveril.